

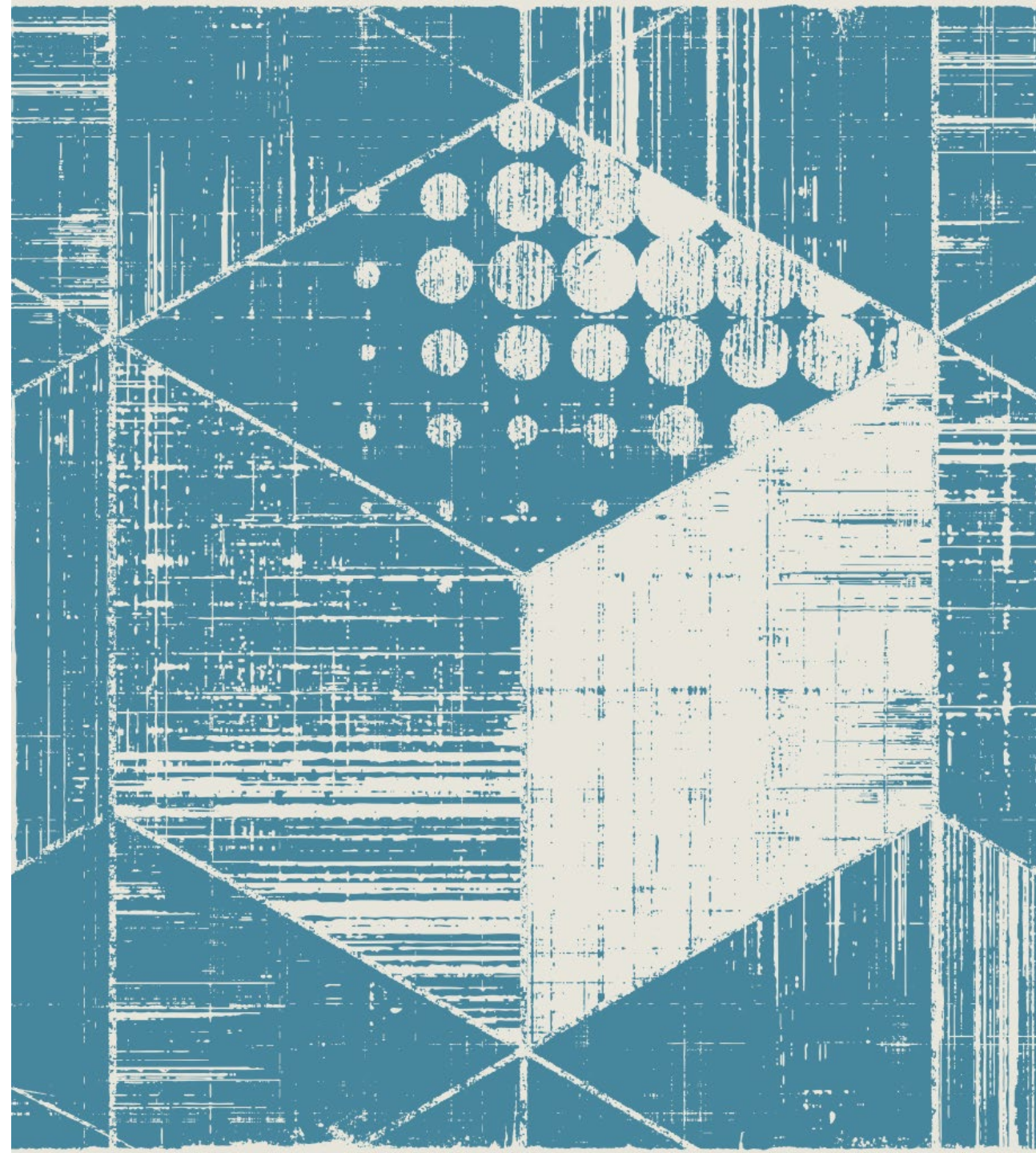
Fra silo til data fællesskab

Louise Harder Fischer, ITU

Louise Dalby, KOMBIT

Dagens data vinkler

- Strategisk indsigt om data i dag og i fremtiden
- Dataintegration i kommunal strategi
- Praksisnære oplæg og kommunale cases
 - Ny i data, Datavalidering, datakultur og data på skole området
- Borgeren i centrum
 - Hvordan data kan forbedre arbejdsprocesser og hjælpe med at få flere borgere i arbejde?
 - Hvordan data kan hjælpe med at forme samfundets velfærd?
 - Hvordan data kan bruges til at optimere og forbedre kommunernes skoler?
- En rejse igennem FLIS universet
 - sikkerhed, datahåndtering og fremtidsperspektiver.
 - Tilslutningsaftale, jura, indkøb og udbud.
 - Hvordan kan data hjælpe med at drive organisationen på en mere økonomisk bæredygtig måde

Fællesskaberne

- Fagspecialisterne
- Bjergbestigerne
- Drømmefangerne
- Skeptikerne
- Entusiaterne

Hovedpointer på falderebet

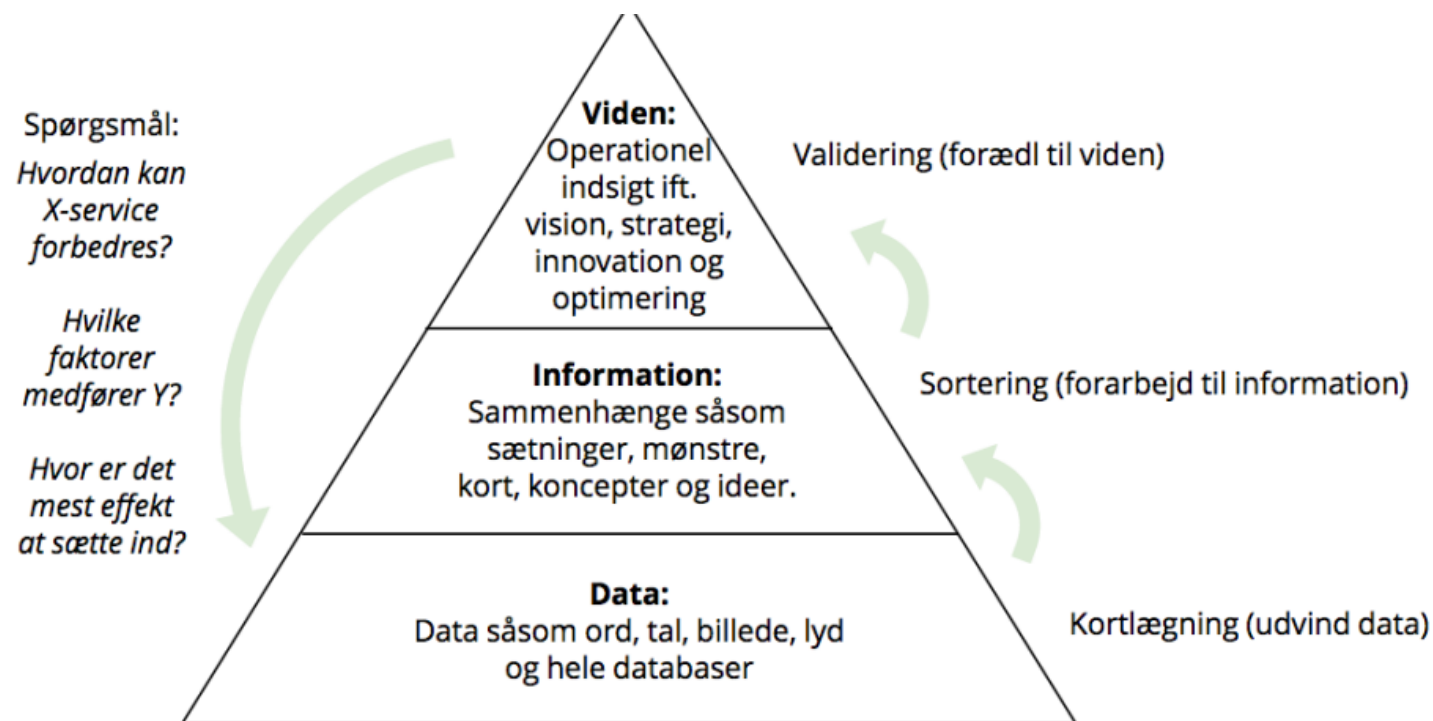
- Værdi med data kræver et nyt tankesæt
- Forstå forandringens omfang
- Data som et fællesskab
- Sæt fokus på kernebehov i forandringen

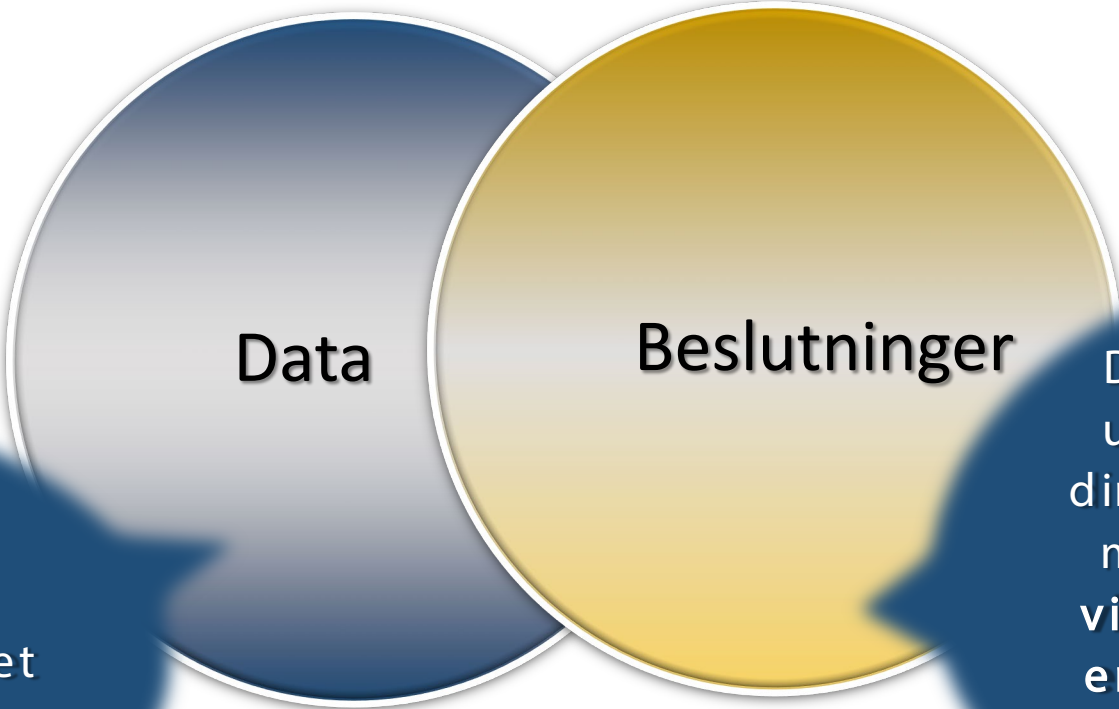
Fra videnskabelse til datacentreret tankegang

Folk med en datacentreret tankegang spørger sig selv, hvorfor ting er som de er. De besidder en sund skepsis og er ikke bange for at tage fejl.

De lærer og stiller nye spørgsmål til data...

En datacentreret tankegang

Data

Beslutninger

En datacentreret tankegang er når man tager beslutninger baseret på dataanalyse istedet for på følelser og intuition.

Det betyder at du ikke udelukkende stoler på dine mavefornemmelser, men bruger **data** til at **vide mere om hvad der er strategisk vigtigt og hvor det giver mening af sætte ind.**

Jon Aaen (2015)

Data involverer mange perspektiver

Alle perspektiver er vigtige og nødvendige.

Typisk vil interessenter have forskelligt fokus, antagelser og forventninger.

Et fælles billede er helt afgørende

Kontrol og magt

Adgang og ansvarlighed (dataansvarlig), valg og selvbestemmelse (datasubjekt), ejerskab og gennemskuelighed (databehandler).

Kvalitet og tillid

Kan man regne med de fremkomne indsigter? Giver indsigterne bedre oplevelse/livskvalitet for slutbrugeren (nytte)? Kan borgeren/brugeren have tillid til, at informationen anvendes hensynsfuldt og beskyttes forsvarligt?

Etiske implikationer

Fair og rimelig brug af data ift. beskyttelse af privatlivets fred (privacy) og risikoen ved at blive dømt på baggrund af forudsigende algoritmer frem for egentlige handlinger (datadiktatur, stigmatisering og diskrimination).

Økonomisk rationale

Fokus på den økonomiske værdi og kommercialisering. Cost-benefit perspektivet.

Data er også forandring

Data rummer nye kvalitative egenskaber, men for at indfri potentialerne kræver det organisatoriske forandringer.

I takt med at data i højere grad bliver et råstof, ændres teknologi, organiseringen af arbejdet og output, men det ændrer også på processer, kompetencer og kulturen, som præger organisationen (Aaen, 2015).

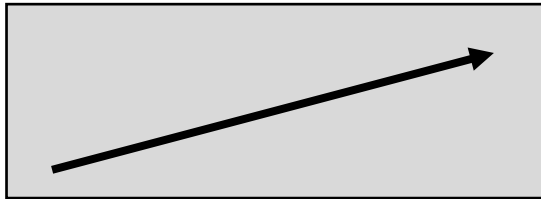
Jon Aaen (2015)

Forstå drivkræfterne i forandring

Det, der driver forandring

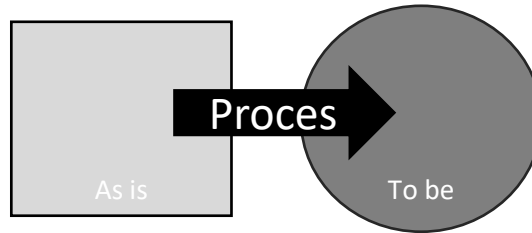

Hvor 'stor en forandring' for jer?

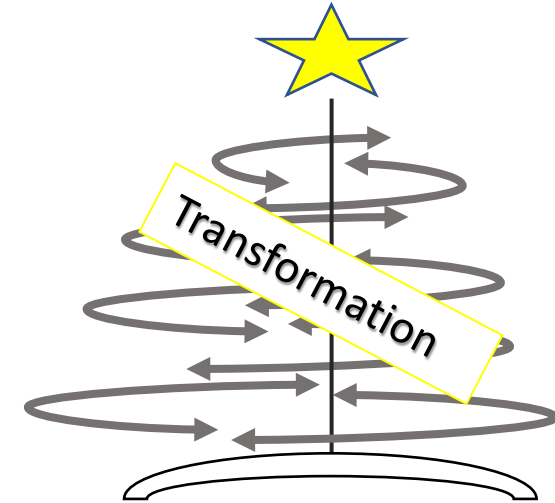
Udvikling

- TYPE** Forandring indenfor den eksisterende rammer
- TO BE** En forandring i den nuværende tilstand, men indenfor rammen
- TILGANG** Forandring håndteres og ledes som en del af den daglige forretning

Transition

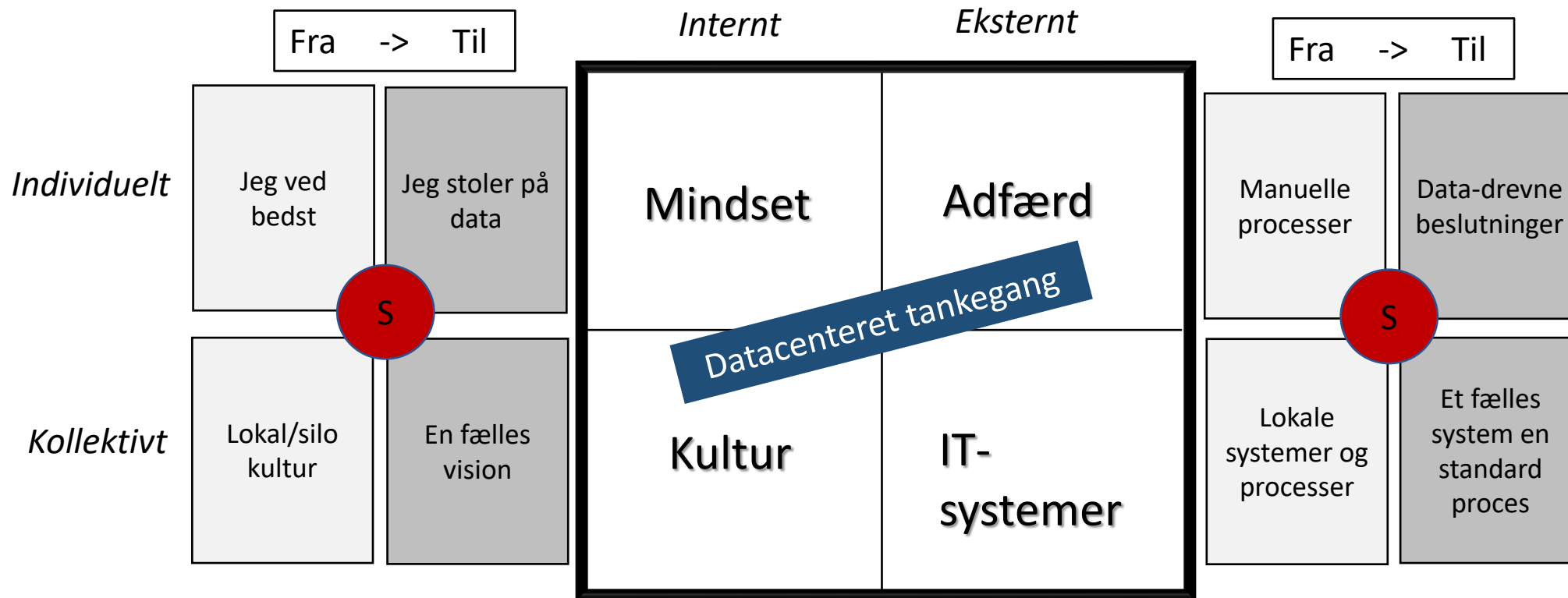
- Implementering af en ny tilstand der løser problemerne i den gamle tilstand
- Den nye tilstand er velkendt før vi går i gang
- Projektledelsestilgang med kontrollerede processer og timeplaner

- Omfattende forandring af strategi, struktur, processer, systemer, kultur, adfærd og tankegang
- Vi kender ikke løsningen på forhånd
- Slut tilstanden er ukendt, men vi kan ikke vente på at begynde processen

Dean og Linda Andersson (2011)

Vurderer afstanden fra -> til

Data kræver fællesskab...

Tragedien ved fælleden – tragedy of the commons – opstår når individet træffer beslutninger, der er rigtige for dem selv, men forkerte for det fælles gode. Det leder til overfiskning i have, og overgræsning af almindelig land eller mangelfuld data/data kvalitet.

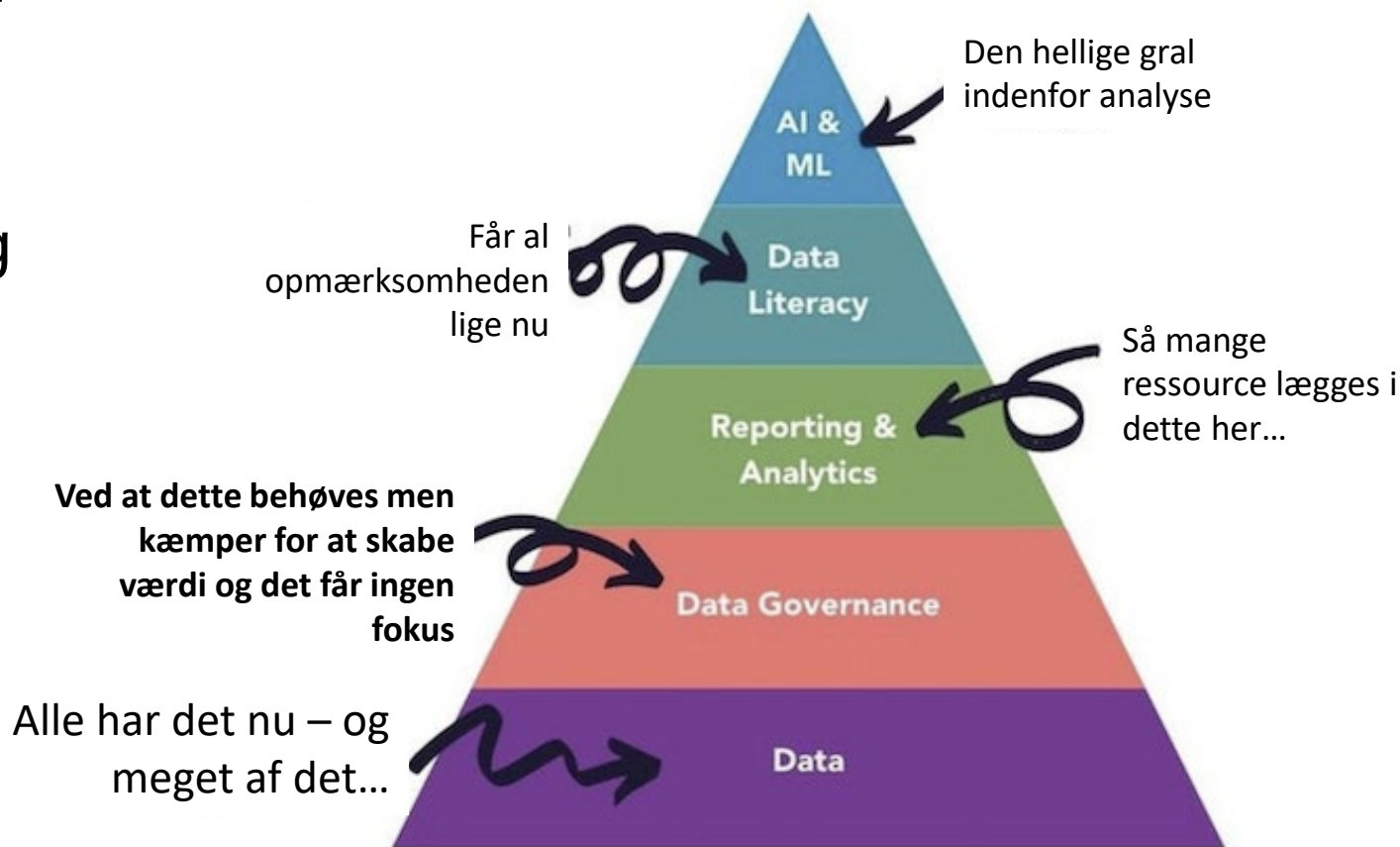
En 'fælled' (the commons) betegner historiske landsbyens fælles græsningsareal. »Nogle tænker på *the commons* som alene en betegnelse for jord eller f.eks. byrum til fælles brug. Men det er potentielt alt fra jord og vand til viden og sikkerhed.

Data som 'fælles gode' kræver...

At grupper af mennesker (fællesskaber, brugergrupper) forvalter med et sigte på, at det skal være til individuel og kollektiv gavn.

Typisk involverer dette en række uformelle normer og værdier (**social praksis**), der anvendes som en styringsmekanisme.

Social praksis omkring data?

I som aktører er alle medlemmer af et system, men I er også forskellige. Gennem jeres handling, interaktion og samhandling bevirker I dannelsen af relationer, der betinger genereringen og udnyttelsen af 'et fælles gode' på en integreret måde (Fischer & Baskerville, 2022).

Det fælles gode var data.
(Fischer & Baskerville, 2022)

Et fælles gode tillader individer (entiteter) at differentierer sig: jo flere individer/entiteter der er "individualiseret", jo bedre producerer, de til 'det fælles bedste'; jo bedre det fælles bedste er "socialiseret", jo flere individer kan blive individualiseret. Det vil sige, at socialisering og individualisering forudsætter hinanden.

DATA

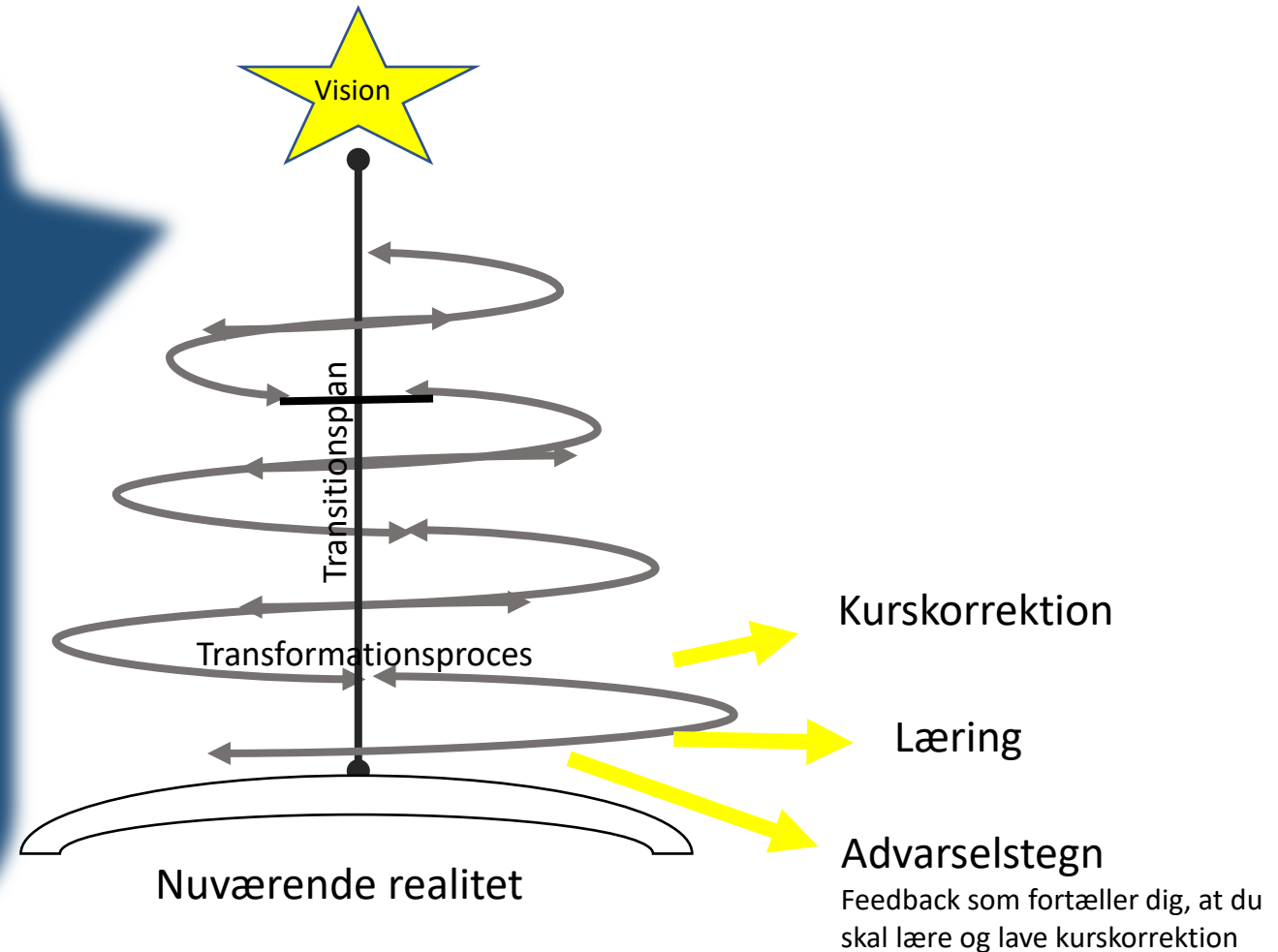
S = Transformationsrejsen

1. De menneskelige dynamikker er signifikante, der er store påvirkninger af mindset og adfærd, og det er kernen i at få drevet forandringerne.

2. Forandringsprocessen bliver non-linær og kurskorrektioner skal foretages hele tiden.

3. **Kulturforandringer** er et krav og helt kritisk for succes.

4. Ofte må du begynde på forandringsprocessen, før du ved hvad din endelige destination bliver.

Stil skarpt på menneskelige dynamikker

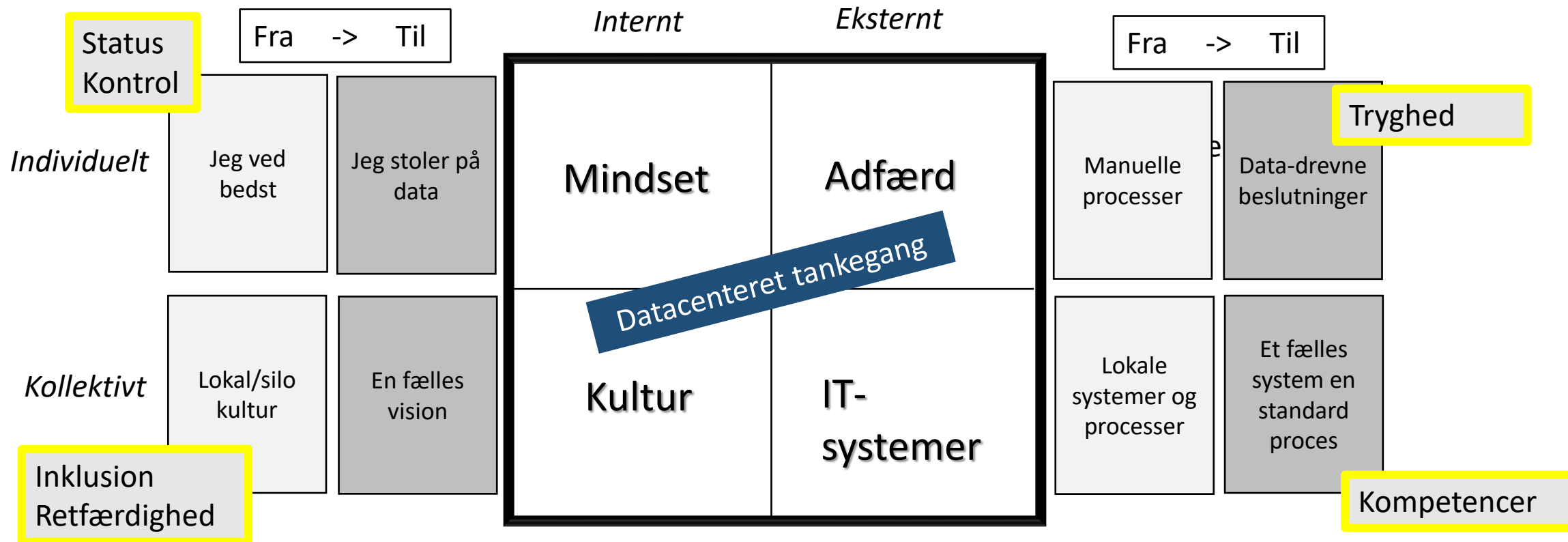
Vi frygter at

- (1) Være uden for vores tryghedszone
- (2) Føle os ladt i stikken
- (3) Tab af indflydelse
- (4) Miste kontrol og overblik
- (5) Blive vurderet som inkompetent
- (6) Forskelsbehandling

De seks kernebehov:

Tryghed
Inklusion
Status
Kontrol
Kompetencer
Retfærdighed

Vurder påvirkningen af kernebehov

De nære spørgsmål?

Tips til praksis:

Tag en dialog om kerne-behovene: tryghed, Inklusion, status, kontrol, kompetence og retfærdighed. Hvordan møder 'processen' opfyldelsen af disse behov?

Ved meget store forandringer bruger man **kernebehov som udgangspunkt for en diskussion af fremtiden** og vi anbefaler, at alle berørte deltager. Helt konkret arbejder man sig sammen gennem samtlige seks behov og finder konkrete måder, hvorpå de enkeltes behov kan imødekommes bedst muligt.

Hvordan møder vores forandringsproces opfyldelsen af disse behov? Hvad skal vi øge eller ændre på, så vi minimerer modstanden og øger engagementet?

Tjekliste

Hvis en af disse elementer mangler så...						Effekter
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Forvirring
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Sabotage
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Angst
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Modstand
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Frustration
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Stampe
Vision	Konsensus	Evner	Incitamenter	Ressourcer	Handlingsplan	Forandring

Litteraturliste

- Jon Aaen, 2015. 'Et Organisationsteoretisk Perspektiv med DAMD som eksempel' Speciale, Politik & Administration Skolen for Statskundskab Aalborg Universitet.
- Fischer & Baskerville, 2022. "Sociotechnical Change: An unstable equilibrium perspective." European Journal of Information Systems.
- Ipsen & Edwards, 2021. "Incremental and Disruptive Change and Wellbeing." Handbook on Management and Employment Practices
- Knoster, 2002 "Leading and managing complex change."
<https://edadm821.files.wordpress.com/2013/01/leading-and-managing-complex-change1.pdf>.
- Andersson, Dean & Andersson Ackerman, Linda (2018) "Nøglen til ledelse af forandring" (2018), Gyldendal Business.

Gå hjem refleksioner

- Rådgivning
- Implementering
- Videndeling
- Dialog
- Involvering

